

COMMISSARIS WIM MEIJER

Ik ga nù kritischer om met de milieubeweging

Jan Abrahamse

● *Eind van dit jaar vertrekt de Drentse Commissaris van de Koningin Wim Meijer naar Utrecht voor een toefunctie bij de Rabobank. Slechts 4 jaar heeft hij in Drente gewerkt. Daarvoor heeft hij gewerkt in het vormingswerk en de politiek. Vooral in het kabinet Den Uyl (1973 - 1977) heeft hij een belangrijke rol gespeeld als staatssecretaris van CRM. In die periode leerden wij hem kennen als iemand die zijn nek uitstak voor het milieu en het landschap. Zeer heikele kwesties als Dollardkanaal en Oosterschelde speelden toen. De redactie van Noorderbreedte nodigde Wim Meijer (53) uit voor een gesprek in een van de fraaiste gebieden van Drente: de Kampsheide bij Rolde.*

Op de vraag waarom het kabinet Den Uyl zo'n totaal andere visie had op natuur, milieu en landschap, antwoordt Wim Meijer: 'Dat kabinet had de onontwikkelbare opdracht een politieke beslissing te nemen die een essentiële wending bracht in de afwegingen tussen economische doelstellingen, milieu en natuur. Daarvoor was natuur en milieu veelal een restpost in de afweging. Bij de kwestie van het Dollardkanaal kwam eigenlijk voor het eerst naar voren dat de koers moest worden verlegd in een in gang gezette beweging waarin waterstaatskundige en vooral ook economische en regionaal-emotionele elementen een belangrijke rol speelden. De beslissing rond het Dollardkanaal was politiek gezien de moeilijkste, veel moeilijker dan de Oosterschelde. Als je op een eenmaal ingezette ontwikkeling een keer een breuk aanbrengt, dan is dat ook een omslag die een veel bredere uitwerking heeft dan alleen die incidentele beslissing.

De beslissingen over het Dollardkanaal en later de Oosterschelde hebben een vrij fundamentele verandering in het denken en handelen van technici, beleidsmakers en je kunt rustig zeggen van de maatschappij te weeg heeft gebracht.'

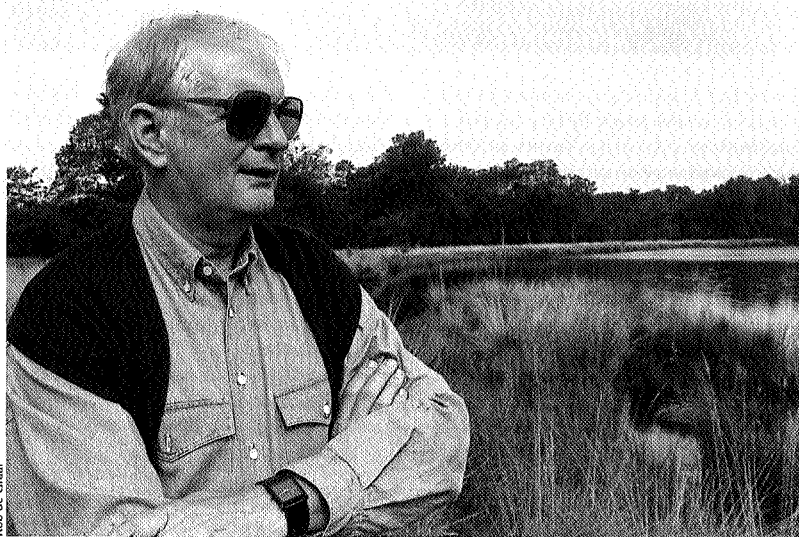
Ook van de politici?

'Ja uiteraard, maar op dat moment waren ze nog niet zo zeer overtuigd. Ze stonden sterk onder druk van maatschappelijke factoren en lobby's. Het was het begin van een bewustwording van dingen die stonden te gebeuren waar we geen raad mee wisten'.

Als staatssecretaris heeft u zich erg ingezet voor natuur en landschap, terwijl u niet bekend was in de wereld.

'Dat is juist. Ik ben bij het Dollardkanaal betrokken geweest vanuit een brede bestuurlijke invalshoek. De economische argumenten die voor het kanaal werden aangevoerd waren helemaal niet zo overtuigend. Er bleken ook bij waterstaatsmensen alternatieven te zijn. Misschien had het wel een voordeel dat ik dit niet vanuit de specifieke invalshoek van natuur en milieu-argumenten bekeek, maar vanuit algemeen bestuurlijke. De milieubeweging en met name de Werkgroep Dollard heeft een beslissende invloed gehad. Niet alleen in de zin van bewustwording, maar zij kon ook de politiek met geloofwaardige argumenten beïnvloeden. De milieubeweging in de jaren '70 was enorm vernieuwingsgezind, dat is een verschil met nu. Ik vind ze nu te behoudend. Het lijkt er soms op of het stand still beginsel in eigen kring van toepassing is. Natuurlijk speelden toen zaken mee als de oliecrisis en het rapport van de Club van Rome.'

Als Commissaris van de Koningin stelt u in interviews dat het milieu een speerpuntfunctie heeft en bij de viering van het 75-jarig jubileum van de Grontmij zegt u dat het milieu de gevolgen heeft ondervonden van het uitblijven

Rob de Graaf

Rob de Graaf

van resultaat. De achteruitgang van flora en fauna is hiervan een duidelijke getuige. Tijdens een bijeenkomst van Hoogeteense ondernemingen beweert u dat Drente nog te veel wordt vergeleken met werkloosheid, heide en fietsen. In de bestuurscommissie Noorden des Lands pleit u er voor dat milieufactoren geen primaire rol mogen spelen bij het vestigingsbeleid van nieuwe bedrijven. Zit hier niet enige discrepantie in?

'Als je de citaten zo achter elkaar zet lijkt dat wel. Ik geloof niet dat je in een samenleving als de onze een duurzaam milieubeleid kunt voeren op basis van stilstand en dat je vraagstukken als mobiliteit en beheer van het landschap aankunt als je niet een stevig draagvlak hebt. Ik geloof niet in het beheer van het kultuurlandschap als de boeren daar niet meer een vitale functie vervullen. Ik geloof op langere termijn niet in een houdbare landbouw die alleen maar op subsidies is aangewezen.

Je moet het economisch handelen doen in het teken van de milieudoelstellingen. Dat voortdurend balanceren zie ik in mijn functie als de hoogste opgave. Dat betekent dat ik bij de boeren over het milieu praat en bij de milieumensen over de economie. Ik probeer beide partijen in de discussie te betrekken over elkaars problemen'.

Schaalvergroting

De kwaliteit van het Noorden bestaat uit de diversiteit van landschappen.

'Daar ben ik het volledig mee eens en dat heeft ook geleid dat de discussies over landinrichting niet meer zulke grote ingrepen in het landschap tot gevolg zullen hebben.'

Schaalvergroting en mestproblematiek spelen nog steeds een grote rol in Drente.

'Ja dat is waar, maar schaalvergroting zal moeten gebeuren vanuit het begrip van natuur en milieu. Ik vind dat het proces van schaalvergroting in Drente zich toch inpast en voegt in een landschapelijk uitgangspunt. Niemand kan op dit moment aangeven waar de akkerbouw op uitkomt.

Duidelijk is dat de manier van produceren en de voorwaarden waarvoor geproduceerd wordt fundamenteel gaan veranderen. De geschiedenis heeft meerdere landbouwkrisen gekend. Maak ruimte dat mensen hun alternatieven kunnen verkennen. Als de produkten van nu geen toekomst meer hebben, dan moeten we op zoek naar nieuwe. De afweziging van milieueffekten daarin is helder. Een aantal dingen die de laatste twintig jaar in onze provincie zijn gebeurd, zullen nu niet meer plaatsvinden. Ik zeg daarbij niet dat we aan het laatste landinrichtingsproject in Drente zijn begonnen,

Hier is de nieuwe abonnee voor
Noorderbreedte

een postzegel
is niet nodig

Naam

Adres

Postcode

Plaats

 **NOORDER
BREEDTE**

Antwoordnummer 515
9700 WB Groningen

De abonnementsprijs bedraagt f 35,-
per jaar. De nieuwe abonnee krijgt een
acceptgiro toegezonden

Geachte lezers, abonnee's,

De laatste jaren is de abonnementsprijs van Noorderbreedte minimaal f 25,- geweest. Daarvoor krijgt u zes reguliere nummers en vaak ook nog twee of drie themanummers als extraatje. We willen dat heel graag volhouden, echter, de tijden veranderen. De drukkosten zijn aanzienlijk gestegen en onze subsidiegevers worden steeds minder scheutig, een gegeven dat ons dwingt ervoor te zorgen dat onze afhankelijkheid van deze gulle gevers minder groot gaat worden. Deze factoren hebben binnen redactie en bestuur geleid tot intensief overleg over de vraag op welke wijze wij dit zouden kunnen pareren. Twee oplossingen liggen voor de hand:

- de huidige abonnementsprijs wordt f 35,-
- daarnaast willen we overgaan tot het werven van nieuwe abonnee's.

Om hiertoe een eerste aanzet te geven, vragen wij u mee te helpen abonnee's te werven. Maar...niet voor niets!

Voor iedere nieuwe abonnee die u aanbrengt of ieder kado-abonnement dat u weggeeft, krijgt u een CD-bon van tien gulden.

Een limiet aan het aantal aan te brengen nieuwe abonnee's is er niet!

In Noorderbreedte 1993-1 wordt bekend gemaakt welke heel speciale prijzen er zijn voor de grootste Noorderbreedte-abonneewervers. In de volgende uitgaven zal steeds ingegaan worden op de resultaten van de abonneewerfactie.

Kortom, ondersteun ons en help ons de continuïteit van dit tijdschrift voor vele jaren te garanderen maar vooral ook, nog meer mensen inzicht te geven in het karakteristieke landschap van Noord-Nederland middels Noorderbreedte.

U kunt hiervoor de onderstaande bon gebruiken maar ook de bon in Noorderbreedte.

Jan Stellema,
voorzitter Stichting Noorderbreedte

Z.O.Z.

 **NOORDER
BREEDTE**

is lezen over de schatkamers van
Noord-Nederland

**Noorderbreedte een nieuw abonnee, ik een CD-bon.
De aan de achterkant vermelde nieuwe abonnee
voor Noorderbreedte is aangebracht door:**

Naam

Adres

Postcode

Plaats

DE CD-BON

maar het gaat echt heel anders. Ik denk dat Drente een goed voorbeeld is met name over langere tijd, van goed gedisciplineerd toepassen van ruimtelijke orderingsbeginselen. Vergelijk dat maar eens met andere provincies op het gebied van de intensieve veehouderij. Ik ben er van overtuigd dat de economische druk op Noord-Nederland groter gaat worden. Je moet dat ook niet erg vinden als je het maar goed begeleidt. Verder is het een noodzaak omdat de mensen, met name de jonge mensen hier wegtrekken. De grote kunst is nu om de economische ontwikkeling in een kader te brengen dat het niet in tegenstelling is met milieubelangen, maar dat het er in past. Dat is een kwestie van ruimtelijke doelstellingen helder formuleren en zeggen wat wel en wat niet kan. Ik vind dat de milieubeweging op dat punt veel te defensief is, misschien weluit een terecht wantrouwen tegen de politiek. Toch vind ik dat er een fundamenteel debat opgang moet komen rechtstreeks tussen de milieubeweging en de landbouw. De Vereniging van Drentse Boermarken is een organisatie die zich veel met milieuhygiënische zaken bezig houdt, zoals inzamelen van landbouwplastic en het bewust omgaan met de jacht. Daarom heb ik aan die vereniging de biotoopverbeteringsprijs uitgereikt. Dat heb ik niet gedaan vanuit een ethische overweging, want vanuit die kant benader ik niet uitsluitend de jacht. Maar als er een zeker wildbeheer toegepast moet worden, doe dat dan vanuit goede kondities en dan is de jacht voor mij geen sport meer, maar een vorm van beheer van het landschap. Mijn mening is dat een visser en een jager een aanrakingspunt heeft met de natuur. Ik vind dat de milieubeweging daarmee in discussie moet om die mensen te overtuigen'.

De Drentse natuur- en milieubeweging was vier jaar geleden toen u hier benoemd werd zeer opgetogen. Immers ze kenden u als persoon die zijn nek had uitgestoken voor de Dollard en de Oosterschelde. U heeft in het begin tijdens een werkbezoek aan de Drentse milieuorganisaties gezegd dat het onversneden natuurbeschermingsbelang steeds minder naar voren werd gebracht. In dat verband kon u zich ook niet voorstellen dat de natuurbeschermingsorganisaties geen zitting had genomen in de commissie Ruinerwold-Koekange. Volgens de Milieuraad Drenthe en

het Drentse Landschap bent echter heel moeilijk benaderbaar, veel moeilijker b.v. dan uw voorganger Oele.

'Ik vind niet dat ik slecht benaderbaar ben, ik heb zeer regelmatig contact met de milieubeweging. Het is wel juist dat ik kritischer omga met de milieubeweging dan vijf of tien jaar geleden. Ik vind dat de milieubeweging een grondige analyse moet maken van wat er in de omgevingswereld veranderd is en daarbij een nieuwe strategie op af te stemmen. Kijk ik nu bijvoorbeeld naar de Staten van Drente of een gemeentebestuur dan is men op allerlei manieren bezig met milieu maatregelen. Neem het gescheiden inzamelen van afval of de afweging van het milieu-aspect bij grote investeringen. Ik vind dat de politiek en de maatschappij in dat geval niet meer moet door de milieubeweging moet worden benaderd alsof we in de jaren zeventig zitten. Zo is de kwestie van de afvalverbranding ook geen gemakkelijke discussie geweest. Ik ben ervan overtuigd dat ondanks alle maatregelen de productie van afval blijft toenemen en wat in Nederland niet meer kan is door blijven gaan met storten. In de alternatieven kan nog veel afval verwerkt worden, maar er blijft een rest en de enige oplossing volgens mij is de technologie. Ook dat is iets wat de milieubeweging zich moet realiseren.'

Militaire oefenterreinen

Wordt het geen tijd dat de militaire oefenterreinen verdwijnen uit Drente?

'Je mag er vanuit gaan dat de Strubben-Kniphorst bos gered zijn. Havelte is een veel lastiger geval. We hebben onze positie ten opzichte van Havelte heel duidelijk gemaakt. Ik ben niet de eerst aangevoerde persoon om over de militaire politiek van Nederland te praten. Als je mij toch vraagt waarom militairen moeten oefenen in de meest stille gebieden van ons land, dan kan ik niet anders zeggen dat de laatste veertig jaar het leger zijn grootste beweeglijkheid en oefengerichtheid ontwikkeld heeft in de Noordduitse laagvlakte op de Lüneburgerheide. De mensen daar hebben tegenwoordig het gevoel doe dat maar in eigen land. Zolang wij een leger van enige omvang houden hebben we oefenkapaciteit nodig en dat vraagt ruimte en dan kom je hoe dan ook in de gebieden, waar ruimte is. Ik ben overigens tegen de uitbreiding van het oefenen in het waddengebied. In

Drente kan het maar in beperkte mate, dat wil zeggen dat Havelte een wrijfpunt blijft. De milieubeweging doet er niet verstandig aan om alleen maar te roepen waar oefenterreinen niet mogen komen. Ze zou zich ook bezig moeten houden met de vraag waar het wel kan.'

Uit militair-strategisch oogpunt zouden oefenterreinen moeten liggen in de grote steden, want volgens strategen en politikologen wordt daar een volgende oorlog gehouden en niet in de Noordduitse laagvlakte.

'Ik geloof er niets van dat dit scenario in de tegenwoordige militaire en politieke verhoudingen in Europa nog opgang doet. Wij hebben gesteld dat de Strubben-Kniphorstbos een te belangrijke landschappelijk en natuurwetenschappelijke waarde had. Als alternatief hebben wij landbouwgrond aangewezen bij Hooghalen.'

Wat vindt u van het plan Goudplevier?

'Ik denk dat het in alle opzichten een buitengewoon plan is dat ook een geweldige promotionele waarde voor Drente heeft. Het is een goede manier om natuurgebieden weer met elkaar te verbinden. Het enige waar we voorzichtig mee moeten zijn is dat het niet overkomt als een bedreiging voor de boeren. Maar in ben van overtuiging dat er nog veel meer mogelijkheden zijn.'

De fantastische Berlage boerderij in Schipborg ligt tussen het gebied van de Strubben-Kniphorstbos en het stroomdallandschap van de Drentse A. Wat vind je ervan om daar een Berlage museum van te maken?

'Ik vind het een idee om serieus over na te denken. Maar dan zal de huidige eigenaar natuurlijk wel eerst te kennen moeten geven dat hij in is voor een andere bestemming.'

NB